"ساۆساق وُشی" بەینەتن جوییپ، نەگزگی ساتنىك اۆرتپالىعن جەڤلدەتتی

(باسی 1 ـ بەتتە)

2021 ـ جـلـی 1 ـ ایدا ارنـاۆلـی قزمەت مەحانیزمی ئماجلس اشپ، وُكەمەت دستەری APPلەرىن ارناعا ئتۆسرۆ، رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ قزمەتىن تىڭعىلقتی دلگەرىلەتپ، اقاۆسز، ئتارتپتی دامۆدی جەبەپ، اسرا سلتەۆدەن، اۆا جایلۆدان ساقتانۆدی، جاي عانا جاۆپ تاستاپ تىندىم ەتۆدەن ساقتانۆدی باسا دارىپتەدی؛

2021 ـ جـلـی 2 ـ ایدا ورتـالـق كومیتەت كەڭسەسی حابارلاندىرۆ باسپ تاراتتی، مۆنىك دشىندە وُكەمەت دستەرىAPPلەرىن ارنـاعـا ئتـۆسـرىپ، "ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی" ماسەلەسىن رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ جونىندە ایقىن شەشۆ شارالارى مەن تالاپتارىن ورتاعا قویدی؛

2021 ـ جـلـی 4 ـ ایدا ارنـاۆلـی قزمەت مەحانیزمی كەڭسەسی كوپتەگەن جەرلەرگە، تاراۆلارعا بارىپ قۆزاۆ ـ تەكسەرۆ، تەكسەرۆ ـ زەرتتەۆ ورىستەتپ، ارالاۆ، اڭگىمەلەشۆ سیاقتی كوپ ئتۆرلی تاسلدەر ارقىلی قزمەتتىك ایاق السىن، ونمدىلگىن جانە ورىن تەۆپ وتىرعان ماسەلەلەردی وُعستی...

دابىرالی ورىستەتىلگەن ئبىرقدىرۆ ارەكەتتەر: تیاناقتاندىرۆدی مىزعماستان یگەرىپ، " ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی" بار كۆشپەن تۆزەتپ ـ جونگە سالپ، تىڭعىلقتی تۆردە نەگزگی ساتىنىك اۆرتپالىعن جەڤلدەتۆ كەرەك دەگەن ایقىن سیگنال تاراتتی.

ونىك ئبری ورنالاسترۆدان، توعزی تیاناقتاندىرۆدان كەلەدی. جارتی جلدان بەری وڭىرلەر، تاراۆلار پارتیا، وُكەمەت ورگاندارى مەن نەگزگی ساتی كادرلارىنا ارنالعان "تۆرالاعان"، "قاڭقاسی عانا قالعان" جلجمالی ینتەرنەت قولدانىلمالی باعدارلامالارىن ئتۆىندی تۆردە اداقتاپ، كوپ جاقتان باسقاراتىن، قایتالانعان باعدارلامالاردی بىرىكتىرپ، زورلىقپەن جالپىلاسترۆ، ئنومىر جىناپ قاتارعا تۆرعزۆدی بەتالدی پایدالانۆ سیاقتی ماسەلەلەردی تۆزەتتی ـ جونگە سالدی ئارى ئارى ئتۆرلی الەۆمەتتىك ۆیجات تۆعىرلارىنا، میكرو بلوگ نومىرلەرىن اداقتاپ، ئس جۆزىندىك ارەكەتتەرى ارقىلی "ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی" قاندۆىرلادی.

ـــــ سانی تومەندەدی. حۆبەیدىك ۆحان قالاسندا قالالىق پارتكوم كەڭسەسی باستاماشىلىقپەن ارناۆلی قزمەت القاسىن قۆرىپ، بۆكىل قالاداعی 98 رایون مەن قالاعا توتە قاراستی تاراۆلاردا جىلجمالی ینتەرنەت قولدانىلمالی باعدارلامالارىنا "جاپىپاي تەكسەرۆ" ورىستەتپ، اداقتاۆ جۆرگىزۆمەن بىرگە زور كۆشپەن بىرىكتىردی، نقشامدادی؛ انحۆي ۆحۆدا جەرگىلىكتی ورىن قالاشىق، ئمالی، قىستاق نەگزگی ساتىنىنا دەین قولدانىلعان ینفورماتسیا جۆیەلەرىن تەكسەرىپ ـ زەرتتەپ، جاي ـ جاپسارىن انىقتاپ، قالا دارەجەلدەن تومەنگی ورىندار وزدەرى جاساعان ینفورماتسیا جۆیەسىنەن 35ىن جاپتی.

ـــــ باقلاۆ كۆشەیدی. شاڭحاي ارناۆلی قۆزاۆ ـ تەكسەرۆ، تەكسەرۆ ـ زەرتتەۆ ورىستەتپ، 10 قالا دارەجەلی تاراۆعا، 18 رایون دارەجەلی تاراۆعا جانە ئمالی، قالاشىق، قىستاقتارعا بارىپ جاعداي ۆىعسىپ، پىكىر تىڭداپ، قزمەتتی تیاناقتاندىرۆدی دلگەرىلەتتی. جیاڭشۆ "توقدلداۆىق ارەكەتىن" ورىستەتپ، نەگزگی ساتی وُكەمەت دستەرى APPلەرىن باقلاۆ قوسىنىن كەمەلدەندىرپ، نەگزگی ساتىنىك باعالاۆىن تىكەلەي تىڭدادی.

ـــــ ونمدىلگی جوعارىلادی. جىجیاڭ "جىجىڭدیڭ" تۆعىرىن ۆزدىكسىز ۆلعایتپ، كۆشەیتپ، ئار ئتۆرلی "تومەن ونمدىلكتی، شاعن، بىترانىدی" قولدانىلمالی باعدارلامالاردی بىرىكتىرپ، قوسپ الپ، جەر ـ جەردەن، تاراۆلاردان الپ قالۆعا ئتیستی جىلجمالی ینتەرنەت قولدانىلمالی باعدارلامالارىن جەدەل بىرىكتىرپ كىرگىزۆدی تالاپ دەتتی؛ شاڭحاي قالالىق وُكەمەت تاراۆلارىنىك ینفورماتسیالاندىرۆدی اتقارۆ یقۆاتىن ۆلكەن ساندی مالىمەت ورتالعىنا كىرگىزپ، ئبىر تۆتاس جوسپارلاۆدی، ئبىر تۆتاس ولشەم قولدانۆدی، ئبىر تۆتاس قۆرۆدی، ئبىر تۆتاس قورعاۆدی سىكە اسردی.

ـــــ ئتۆزىم ورنادی. جیاڭشي "ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی" رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدی وُكەمەت قزمەتىن باعالاۆ مازمۆننىنا كىرگىزپ، جلجمالی ینتەرنەت قولدانىلمالی باعدارلامالاسىن باسقارۆ دەڭگەیىن ئتۆزىم، مەحانیزم جاعنان ونان اری جوعارىلاتتی؛ گۆیجوۆ ارناعا ئتۆسرۆ، رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ قزمەتىن ئار دارەجەلی ئتارتىپ تەكسەرۆ، باقلاۆ ـ تەكسەرۆ ورگاندارىنىك ئتارتىپتىك اتقارىلۆىن باقلاۆدىك جانە نسانالی قزمەت ناتیجەسىن باعالاۆدىك ماڭىزدی مازمۆنی ەتپ، ناتیجە بەتالسی ارقىلی قزمەتتە ناتیجە شعارۆعا قۆزاپ، نەگزگی ساتىنىك اۆرتپالىعن جەڭلدەتۆ قزمەتىنىك ولشەمىنىك تومەندەمەۆنە، سەرپىننىك ازایماۆنا شىنایی كەپىلدىك ەتتی...

ئارى "تاباندا تۆزەتتی"، ئارى "وُزاق ۆاقىت جالعاستردی". ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ ورىستەتىلگەننەن بەری جەر ـ جەر، تاراۆلار ئس جۆزىندەكتی شعار ئتۆیىن ەتۆگە تاباندی بولپ، جلجمالی ینتەرنەت قولدانىلمالی باعدارلامالارىنىك اداقتاۆعا تیىستىلەرىن دەرەۆ اداقتاپ، ساقتاپ قالۆعا تیىستىلەرىن ساقتاپ قالپ، "ئبارىن ئبىر تایاڭپەن ایداۆدان" ساقتانۆمەن بىرگە، ۆستەنەن وڭاۆ مەن تۆبىرىنەن وڭاۆدی بىردەي جۆرگىزۆگە تاباندی بولپ، ۆدایىلانعان باقلاۆ ـ باسقارۆ شارالارى مەن بایاندی مەحانیزم ورناتپ، نەگزگی ساتىنىك اۆرتپالىعن شىنایی جەڭلدەتۆدی، شىنایی اۆرتپالىقتی جەڭلدەتۆدی قۆلشىنا جۆزەگە اسردی.

شیراقلىقپەن شەپكە اتاندی، نەگزگی ساتی كادرلارى ناقتی تابىس سەزىمىنە كەنەلدی

رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ ونمدىلگىنىك جاقسی ـ جاماندىعىنا نەگزگی ساتی كادرلارى كەسىم جاساۆعا ۆقىقتی.

"ەك تىكە ناتیجەسی قول تەلەفوننىك 'شیقلداعان' ەسكەرتپە ئۆنی ازایدی". حۆبەي ولكەسی ۆحان قالاسی جیاڭان رایونی دانشۆیچی ئمالسی پارتیا، ۆكمەت كەڭسەسىنىك ورىنباسار مەڭگەرۆشىسی جاڭ سىرۆي بىلاي دەدی: ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ قزمەت توپتارىن بىرىكتىردی، قازىر قول تەلەفونمدا تەك قانا باسشىلىق القاسی توبی، كادرلار پىكىر اۆىسۆ توبی مەن كاسىپكە جەتەكشىلىك ەتۆ توبی عانا قالدی، توپقا تەلمىرىپ وتىرۆ، باسلىپ قالعان مازمۆنداردی قایتا اقتارىپ كورۆ جاعدایی ازایدی، بۆقاراعا قزمەت وتەۆ ساپاسی دا جوعارىلادی.

بۆل ۆحاننىك جارامدی شارالارمەن ارناعا ئتۆسرۆدی، رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدی یگەرىپ، شىن مانىندە نەگزگی ساتىنىك تىنىسىن كەڭەیتپ، اۆرتپالىعن جەڭلدەتكەندىگىنىك ئبىر شاعن كورىنىسی. ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ ورىستەتىلگەننەن بەری ۆحان ئتۆىندی تۆردە 160 قزمەت تۆرىندەگی، باسقارۆ تۆرىندەگی، ۆیرەنۆ تۆرىندەگی قولدانىلمالی باعدارلامانی رەتتەپ ـ جونگە سالپ، 32 قولدانىلمالی باعدارلامانی نقشامداپ، ازایۆ مولشەرىن 20%كە جەتكىزدی. سونىمەن بىرگە جەرگىلىكتی ورىن "ئز قالدىرۆعا" ئمان بەرپ، "ناتیجەگە" ئمان بەرمەۆ، دۆرمەككە ىلەسپ قۆپتاۆ، قاي ـ قاشان دا بۆیىرىق كۆتۆ، كوپ جاقتان مالىمدەۆ سیاقتی كورىنەكتی ماسەلەلەردی جەدەل شارا قولدانپ تۆزەتپ ـ جونگە سالپ، نەگزگی ساتی كادرلارىن "شنایىلىق" سەزىمگە كەنەلتتی.

"ساۆساق وُشی" بۆرىس ستیلىن تۆزەتۆ ـ جونگە سالۆ یدەیالىق تانمدی جوعارىلاتتی.

تىلشىلىك بارىسندا كوپتەگەن نەگزگی ساتی كادرلارى مىنالاردی ئبىلدىردی: وسی رەتكی ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ ئار دارەجەلی باسشىلارعا ساقتىق دابىلىن قاقتی، كوپشىلىك جلجمالی ینتەرنەت قولدانىلمالی باعدارلامالاسىن ویداعداي پایدالانباسا، نەگزگی ساتىنىك اۆرتپالىعن اۆرلاتپ، پارتیا ـ بۆقارا قاتىناسىنا زیان سالاتىندىعىن جاپىپاي تانپ جەتتی. "بەتالدی توپ قۆرۆ، جوقتاما جاساۆ، ئار ئتۆرلی بارماق كورسەتپ قۆپتاۆ، گۆل ۆسىنۆ قۆبىلىستارى ازایدی، 'ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی' رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدىك ارقاۆی ئتپتی دە شیراتىلا ئتۆستی".

"بۆرىن نەگزگی ساتی ورىندارى قاشاندا بىرىنەشە APP جاساپ، ورىنسز ابىرگەرلىككە سالاتىن، قازىر كوپشىلىك تۆگەلدەي مۆنداي ارەكەتتىك قاتەرلىلگىن تاني باستادی، جاۆاپكەرشىلىكتەرى كۆشەیدی". جیلین ولكەسی جیلین قالاسی چۆانیىك رایونی وُكمەت دستەرى قزمەت وتەۆ مەكەمەسىنىك ورىنباسار باستىعی سۆك لیفۆدىك ئتول سەزىمی نەگزگی ساتی ورىندارىنىك یدەیالىق تانمىنداعی قۆانارلىق وزگەرىستەردی بەینەلەدی.

یدەیالىق تانمىنىك جوعارىلاۆی "ئز قالدىرۆعا ئمان بەرۆدەن" "ناقتی ناتیجەگە ئمان بەرۆگە" قاراي وتكەن بۆرىلستی جارىققا شعاردی. "بۆرىن توپتاعی ارەكەتتىك تەزدىگىنە، كوتەرىلگەن قولدىك بىىكتىگىنە قارایتىنبز، قازىر باعالاۆ قزمەت ناتیجەسی بوینشا قاتاڭ جۆرگىزىلەتىن بولدی، باعالاۆ مەن ساراپتاۆدىك ئتاسلی دە اناعۆرلىم ناقتىلاندی". ۆحان قالاسی ۆچاڭ رایونی شۆیگوحۆ ئمالسی پارتیا قزمەتی كومیتەتىنىك شۆجیی جین جیانتاۆ بىلاي دەدی: ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدان كەین، نەگزگی ساتی كادرلارىنىك جىنىگپ جۆرەتىن جاعدایی زور دارەجەدە وزگەرىپ، قزمەت ونمدىلگی مەن ساپاسی دا كورىنەكتی جوعارىلادی.

"ساۆساق وُشىندعی" سالتتىك دۆرىستالۆی قزمەتتە "جاڭا سالت" جارىققا شعاردی.

نەگزگی ساتی كادرلارىنىك "ئتىلتاقاتاعا جابىسپ وتىراتىن" ۆاقتی قىسقارعاندا عانا، ئتپتی دە كوپ قاجىر ـ قایراتىن بۆقارامەن "تىكە جۆزدەسۆگە"، بۆقارانی ۆایمىنان ارىلتپ، قىىنشىلىعىن شەشەتىن ناقتی ئس دستەۆگە جۆمساي الادی. جیلین ولكەسی چاڭچۆن قالاسی چیكاي رایونی دۆڭفىك ئمالسی پارتیا قزمەتی كومیتەتىنىك شۆجیی شىك شینچۆندا بۆرىن 60 نەشە توپ بار بولعاندىقتان، ئار كۆنی تاڭەرتەك قیلی ـ قیلی ینفورماتسیالاردىك استندا قالاتىن. "قازىر ئبىزدىك قول تەلەفونمزداعی ئار ئتۆرلی قزمەت توپتارى بىرىكتىرىلدی، نەگزگی ساتی كادرلارى كوپتەگەن ۆاقتی مەن قاجىر ـ قایراتىن ئبىرىنشی شەپكە جۆمساي الاتىن بولدی".

"ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدان كەین، كوپشىلىك 'توپتا ایعایلاۆدان' 'ناقتی بارۆعا' دەینگی قزمەت ستیلىندەگی بۆرىلستی جۆزەگە اسردی". جین جیانتاۆ تانىستىرپ بىلاي دەدی: بۆرىن ئمالی نەگزگی ساتی كادرلارى ەپتەپ ـ سەپتەۆگە بوي ۆرىپ، ىرىقسز تۆردە جاۆاپ قاتىپ، قىرۆار قاجىر ـ قایراتی بولىنەتىن. ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدان كەین، كوپشىلىكتىك الەۆمەتتىك اۆماق ئبىرىنشی شەبىنە بارىپ قزمەت وتەیتىن ۆاقتی انا ـ عۆرلىم كوبەیپ، حالىق بۆقاراسمەن انا ـ عۆرلىم جاقنداي ئتۆستی.

"ساۆساق وُشىندعی مازاسزدىق" ازایپ، نەگزگی ساتی كادرلارىنىك رۆح ـ جگەرى دە سەرپىلە ئتۆستی.

"الاڭداۆدان"، "ابىرجۆدان" اردىلىپ، "دەن قویا ناقتی ئس دستەي الاتىن" بولدىق، بۆل وسی رەتكی ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ بارىسندا كوپتەگەن كادرلارىدىك ەك تىكە سەزىنىسی.

ۆحان قالاسی جیاڭان رایونی حۆۆحۆ ئمالسی پارتیا قزمەتی كومیتەتىنىك ورىنباسار شۆجیی، ئس باسقارماسىنىك مەڭگەرۆشىسی یان ۆیفىك ارناۆلی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدان كەینگی ئوزدىنىك قزمەتىندە، تۆرمىسندا وتە زور وزگەرىستەر تۆىلعاندىعىن ایقىن سەزىندی. "ئتۆرلی قزمەت توپتارى اداقتالپ، رەتتەىتتەرىنە ساىتی، تۆعىرلار، جەكە اقپارات قۆرالدارى، قزمەت توپتارى سیاقتىلارعا ارالاپ تەكسەرۆ، ئىشنارا تەكسەرۆ جۆرگىزۆدی مىندەتتەپ، زاڭعا قایشی، ەرەجەگە قایشی ماسەلەلەردی ئدال ۆاعىندا بایقادی ئارى ئبىر جاقتی ەتتی؛ تیانجین نەگزگی ساتی باقلاۆ تۆىىندەرىنىك، باقلاۆشىلارىنىك "قاراۆىلدىق" رولىن ساۆلەلەندىرپ، ینفورماتسیاعا جاۆاپ قایتارۆ قابىلەتىن جوعارىلاتپ، رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ قزمەتىنىك ئس جۆزىندىك ونمدىلگىن جانە نەگزگی ساتىنىك شىنایی اسەرىن شكەرىلەي وُعستی...

ئتىلشی "ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی" رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدی نەگزگی ساتىنىك اۆرتپالىعن جەڭلدەتۆدی وُدایىلاندىرۆ قزمەتىنە ەنگىزپ، كورىنەكتی ماسەلەلەردی مەرزىم سایىن "قایتا قاداعالاپ" وتىرعاندىعىن، وڭىرلەردىك، تاراۆلاردىك كەلەسی قادامداعی ماڭىزدی قزمەتی قایتا بەلەك بەرپ ورشۆىنەن ساقتانۆ ەكەندىگىن وُعستی. سونىمەن بىرگە ورتالىق كومیتەتىنىك ىتەرنەت ساىتی، تۆعىرلار، جەكە اقپارات قۆرالدارى، قزمەت توپتارى سیاقتىلارعا ارالاپ تەكسەرۆ، ئىشنارا تەكسەرۆ جۆرگىزۆدی مىندەتتەپ، زاڭعا قایشی، ەرەجەگە قایشی ماسەلەلەردی ئدال ۆاعىندا بایقادی ئارى ئبىر جاقتی ەتتی؛ تیانجین نەگزگی ساتی باقلاۆ تۆىىندەرىنىك، باقلاۆشىلارىنىك "قاراۆىلدىق" رولىن ساۆلەلەندىرپ، ینفورماتسیاعا جاۆاپ قایتارۆ قابىلەتىن جوعارىلاتپ، رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ قزمەتىنىك ئس جۆزىندىك ونمدىلگىن جانە نەگزگی ساتىنىك شىنایی اسەرىن شكەرىلەي وُعستی...

ئتىلشی "ساۆساق وُشىندعی فورماشلدىقتی" رەتتەۆ ـ جونگە سالۆدی نەگزگی ساتىنىك اۆرتپالىعن جەڭلدەتۆدی وُدایىلاندىرۆ قزمەتىنە ەنگىزپ، كورىنەكتی ماسەلەلەردی مەرزىم سایىن "قایتا قاداعالاپ" وتىرعاندىعىن، وڭىرلەردىك، تاراۆلاردىك كەلەسی قادامداعی ماڭىزدی قزمەتی قایتا بەلەك بەرپ ورشۆىنەن ساقتانۆ ەكەندىگىن وُعستی. سونىمەن بىرگە ورتالىق كومیتەتىنىك ىتەرنەت ساىتی، تۆعىرلار، جەكە اقپارات قۆرالدارى، قزمەت توپتارى سیاقتىلارعا ارالاپ تەكسەرۆ، ئىشنارا تەكسەرۆ جۆرگىزۆدی مىندەتتەپ، زاڭعا قایشی، ەرەجەگە قایشی ماسەلەلەردی ئدال ۆاعىندا بایقادی ئارى ئبىر جاقتی ەتتی؛ تیانجین نەگزگی ساتی باقلاۆ تۆىىندەرىنىك، باقلاۆشىلارىنىك "قاراۆىلدىق" رولىن ساۆلەلەندىرپ، ینفورماتسیاعا جاۆاپ قایتارۆ قابىلەتىن جوعارىلاتپ، رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ قزمەتىنىك ئس جۆزىندىك ونمدىلگىن جانە نەگزگی ساتىنىك شىنایی اسەرىن شكەرىلەي وُعستی...

"